

WYTYCZNE DO OPRACOWANIA
STUDIÓW WYKONALNOŚCI DLA PROJEKTÓW
Z ZAKRESU INFRASTRUKTURY SPOŁECZEŃSTWA
INFORMACYJNEGO

**w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego
Województwa Śląskiego na lata 2007-2013**

Katowice, kwiecień 2011

Spis treści

WSTĘP	4
1. WPROWADZENIE	4
2. PODSTAWOWE POJĘCIA	5
3. ZASADY OGÓLNE	8
STRUKTURA STUDIUM WYKONALNOŚCI	12
1. WYKORZYSTANE MATERIAŁY I DOKUMENTACJE ZWIĄZANE Z PROJEKTEM, DEFINICJE	12
2. WNIOSKI Z PRZEPROWADZONEJ ANALIZY – PODSUMOWANIE/STRESZCZENIE.....	12
3. DEFINICJA PROJEKTU	13
4. CHARAKTERYSTYKA PROJEKTU.....	13
4.1 Tytuł projektu	13
4.2 Lokalizacja projektu.....	13
5. POLITYKA RZĄDOWA, REGIONALNA I LOKALNA. POLITYKI HORYZONTALNE	13
6. ANALIZA OTOCZENIA SPOŁECZNO – GOSPODARCZEGO PROJEKTU	14
6.1 Konsultacje społeczne	14
6.2 Konsultacje z operatorami telekomunikacyjnymi	16
7. ZIDENTYFIKOWANE PROBLEMY	17
8. LOGIKA INTERWENCJI	17
8.1. Cele projektu – oddziaływanie.....	17
8.2. Wskaźniki.....	17
8.2.1. Wskaźniki produktu	17
8.2.2. Wskaźniki rezultatu	18
9. KOMPLEMENTARNOŚĆ PROJEKTU Z INNYMI DZIAŁANAMI	19
10. ANALIZA INSTYTUCJONALNA	19
10.1 Beneficjenci projektu	19
10.2 Wykonalność instytucjonalna projektu.....	19
10.3 Trwałość projektu	20
10.4 Analiza prawna wykonalności projektu	21
10.5 Promocja projektu	21
10.6 Plan wdrożenia przedsięwzięcia	22
10.7 Pomoc publiczna w projekcie.....	22
11. ANALIZA TECHNICZNA	23
11.1 Charakterystyka analizy technicznej	23
11.2 Wariantowanie.....	25
12. ANALIZY SPECYFICZNE DLA DANEGO SEKTORA	26
13. ANALIZA FINANSOWA	28

13.1	Nakłady inwestycyjne na realizację projektu	29
13.2.	Program sprzedaży. Kalkulacja przychodów ze sprzedaży	29
13.2.1.	<i>Polityka cenowa</i>	30
13.2.2.	<i>Aktualny i przyszły popyt na usługi</i>	30
13.2.3.	<i>Plan przychodów</i>	30
13.3.	Kalkulacja kosztów operacyjnych	30
13.4.	Rachunek zysków i strat	31
13.5.	Rachunek przepływów pieniężnych	32
13.6.	Określenie luki w finansowaniu	32
13.7	Źródła finansowania projektu	34
13.8.	Wskaźniki rentowności	34
14.	ANALIZA EKONOMICZNA	35
14.1	Analiza efektywności kosztowej	36
14.2	Analiza kosztów i korzyści	36
14.3	Analiza metodą uproszczoną	38
14.4	Analiza wielokryterialna	38
15.	ANALIZA WRAŻLIWOŚCI I RYZYKA	38
15.1	Analiza wrażliwości	39
15.2	Analiza ryzyka	39
16.	ANALIZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO	40
17.	ZAŁĄCZNIKI	40

Wstęp

1. Wprowadzenie

Przedmiotowy dokument stanowi Wytyczne do opracowania Studiów Wykonalności dla projektów z zakresu tworzenia oraz rozbudowy sieci szkieletowych i dostępowych (w rozumieniu „sieci dystrybucyjnych” - słownictwo to można stosować zamiennie), wyposażenia centrów zarządzania sieciami, a także publicznych punktów dostępu do Internetu (zobacz „Szczegółowy opis priorytetów Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2007 - 2013”). Są to projekty inwestycyjne aplikujące o dofinansowanie w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2007-2013. Wytyczne muszą być stosowane wraz z dokumentem „Wytyczne ogólne przygotowania Studiów Wykonalności”.

Dokument ma na celu pomóc potencjalnym beneficjentom Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2007-2013 w przygotowaniu Studiów Wykonalności dla projektów z zakresu rozwoju infrastruktury społeczeństwa informacyjnego, poprzez usystematyzowanie pojęć, wprowadzenie jednoznacznych założeń i zasad oraz zakresu poszczególnych rozdziałów Studium wraz z jego załącznikami. Wytyczne wprowadzają ujednoczone zasady przygotowania Studiów Wykonalności, co zapewni porównywalność projektów aplikujących o dofinansowanie w ramach RPO Województwa Śląskiego na lata 2007-2013.

Przygotowywane Studia Wykonalności mają za zadanie zaprezentować zasadność realizacji projektu oraz wskazać optymalny zakres projektu realizowanego przy najkorzystniejszym rozwiązaniu technicznym/organizacyjnym, jak również pokazać jego wykonalność, w szczególności w aspekcie: finansowym, instytucjonalnym, prawnym i środowiskowym. Dokumenty te mają także wykazać zgodność przyjętych rozwiązań z dokumentami programowymi, politykami UE i krajowymi oraz wskazać znaczenie projektu dla społeczności lokalnej i regionu.

Niniejszy dokument został opracowany przez zespół konsultantów Konsorcjum firm Grupa Doradcza Partner na podstawie umowy zawartej z Województwem Śląskim. W skład Zespołu roboczego przygotowującego przedmiotowe wytyczne weszli: dr Paweł Wroński, Paweł Mentelski, Wojciech Motelski, Maciej Jednakiewicz i Tomasz Bartnicki. Dokument na etapie przygotowania podlegał konsultacjom z pracownikami Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego.

2. Podstawowe pojęcia

Podstawowe pojęcia związane z przygotowaniem Studium Wykonalności (*pełny spis pojęć można znaleźć w załączniku do Uszczegółowienia Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2007 – 2013 - Słowniczek*):

Zadanie – wyodrębniona technicznie lub organizacyjnie część przedsięwzięcia; w przypadku zadań inwestycyjnych część przedsięwzięcia wymagająca odrębnego pozwolenia na budowę (zgłoszenia); (źródło: opracowanie własne na podstawie wytycznych do sporządzania Studiów Wykonalności do ZPORR).

Projekt – przedsięwzięcie opisane we Wniosku o dofinansowanie, będące przedmiotem umowy o dofinansowanie między Beneficjentem, a Instytucją Wdrażającą.

Duży projekt – w ramach programu operacyjnego, EFRR i Fundusz Spójności mogą finansować wydatki związane z operacją składającą się z szeregu robót, działań lub usług, której celem samym w sobie jest ukończenie niepodzielnego zadania o sprecyzowanym charakterze gospodarczym lub technicznym, która posiada jasno określone cele i której całkowity koszt przekracza kwotę 25 mln EUR w przypadku środowiska naturalnego oraz 50 mln EUR w przypadku innych dziedzin.

Projekt generujący dochód – w myśl art. 55 rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 są to wszelkie projekty współfinansowane z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, obejmujące inwestycje w infrastrukturę, których całkowity koszt przekracza 1 mln EUR, korzystanie z której podlega opłatom ponoszonym bezpośrednio przez korzystających oraz wszelkie operacje pociągające za sobą sprzedaż gruntu lub budynków lub dzierżawę gruntu lub budynków lub najem budynków lub wszelkie inne odpłatne świadczenie usług, dla których wartość bieżąca przychodów w rozumieniu art. 55 ust. 1 rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 przewyższa wartość bieżącą kosztów operacyjnych.

Beneficjent – podmiot gospodarczy, podmiot lub przedsiębiorstwo, publiczne lub prywatne, odpowiedzialne za inicjowanie lub inicjujące i realizujące operacje. W ramach programów pomocy objętych art. 107 Traktatu beneficjentami są przedsiębiorstwa publiczne lub prywatne, realizujące indywidualny projekt i otrzymujące pomoc publiczną.

Beneficjent pośredni – podmiot lub grupa bezpośrednio korzystająca z efektów projektu; (źródło: opracowanie własne).

Cele ogólne/pośrednie – cele wyjaśniają dlaczego projekt jest ważny dla społeczeństwa w kategoriach długoterminowych korzyści dla beneficjentów i szerszych korzyści dla innych grup; (źródło: opracowanie własne na podstawie Podręcznika Cykl Zarządzania Projektem - KE).

Cel bezpośredni – cel odnoszący się do kluczowego problemu i jest definiowany w kategoriach korzyści dla beneficjentów lub grup docelowych, jest rezultatem wykorzystania powstałych produktów; (źródło: opracowanie własne na podstawie Podręcznika Cykl Zarządzania Projektem - KE).

Działania – czynności wykonywane w celu dostarczenia dobra lub usługi; (źródło: opracowanie własne na podstawie Podręcznika Cykl Zarządzania Projektem - KE).

Produkt – bezpośredni, materialny efekt zrealizowanych działań, musi być osiągnięty w trakcie „życia” projektu, przyczynia się do osiągnięcia rezultatów, a przez to celów bezpośrednich; (źródło: opracowanie własne na podstawie Podręcznika Cykl Zarządzania Projektem - KE).

Wskaźniki produktu - wskaźniki odnoszące się do działalności. Liczone są w jednostkach materialnych lub monetarnych (np. długość zbudowanej infrastruktury, ilość jednostek podłączonych do sieci).

Rezultat – fizyczny efekt osiągnięcia celu bezpośredniego i bezpośredni wpływ zrealizowanych działań/stworzonych produktów, osiągany natychmiast po realizacji projektu, a także w dłuższej perspektywie okresu trwałości projektu; określa zmiany jakie nastąpiły u bezpośrednich beneficjentów; (źródło: opracowanie własne na podstawie Podręcznika Cykl Zarządzania Projektem - KE).

Wskaźniki rezultatu - wskaźniki odpowiadające bezpośrednim efektom wynikającym z projektu. Wskaźniki rezultatu należy traktować również jako wynik zrealizowanego przedsięwzięcia w perspektywie długofalowej. Dostarczają one informacji o zmianach np. zachowania, pojemności lub wykonania, dotyczących beneficjentów. Takie wskaźniki mogą przybierać formę wskaźników materialnych lub finansowych.

Oddziaływanie – długofalowe konsekwencje z wytworzenia produktów dla beneficjentów bezpośrednich, a także pośrednie konsekwencje dla innych adresatów; (źródło: opracowanie własne na podstawie Podręcznika Cykl Zarządzania Projektem - KE).

Wskaźniki oddziaływania - wskaźniki odnoszące się do skutków danego programu wykraczających poza natychmiastowe efekty dla beneficjentów (np. wpływ projektu na sytuację społeczno-gospodarczą w pewnym okresie od zakończenia jego realizacji). Oddziaływanie szczegółowe to te efekty, które pojawią się po pewnym okresie czasu, niemniej jednak są bezpośrednio powiązane z podjętym działaniem. Oddziaływanie globalne obejmuje efekty długookresowe dotyczące szerszej populacji.

ICT - Technologie komunikacyjne i informacyjne.

Obszary BSC (białe, szare, czarne) – sposób określania stanu rozwoju infrastruktury szerokopasmowej na danym terenie, z uwzględnieniem możliwości jej rozbudowy

w perspektywie 3 najbliższych lat. Zakwalifikowanie danego obszaru do określonej grupy wskazuje na potrzebę interwencji (lub jej brak) na lokalnym rynku przy udziale środków publicznych. Zgodnie z „Wytycznymi wspólnotowymi w sprawie stosowania przepisów dotyczących pomocy państwa w odniesieniu do szybkiego wdrażania sieci szerokopasmowych” wyróżnia się trzy następujące obszary¹:

obszar „biały” – obszar, na którym nie istnieje infrastruktura dostępu szerokopasmowego, oraz w najbliższym czasie nie zostanie prawdopodobnie rozbudowana (prywatni inwestorzy w okresie 3 najbliższych lat nie planują wdrażać infrastruktury zapewniającej dostęp szerokopasmowy),

obszar „szary” – obszar, na którym świadczy usługi tylko jeden operator sieci szerokopasmowej (brak konkurencji na poziomie infrastruktury). Zasadność interwencji z udziałem środków publicznych na obszarach „szarych” wymaga przeprowadzenia bardziej szczegółowej analizy (wnioskodawca powinien wykazać, iż na obszarze planowanym do wsparcia nie oferuje się przystępnych cenowo ani odpowiednich usług zaspakajających potrzeby obywateli lub użytkowników biznesowych oraz nie są dostępne inne środki zakłócające funkcjonowanie rynku w mniejszym stopniu, w tym regulacja ex ante),

obszar „czarny” – obszar, na którym usługi świadczy co najmniej dwóch operatorów infrastruktury szerokopasmowej (istnieje konkurencja oparta na infrastrukturze). Przy braku wyraźnie wykazanych nieprawidłowości w funkcjonowaniu rynku Komisja Europejska negatywnie oceni środki mające na celu sfinansowanie upowszechnienia dodatkowej infrastruktury szerokopasmowej na obszarze „czarnym”.

PIAP (Public Internet Access Point) - publiczny punkt dostępu do Internetu. Rozróżnia się trzy rodzaje PIAP-ów: 1/ infokioski zewnętrzne i wewnętrzne, 2/ telecentra – komputery PC w specjalnie wydzielonych miejscach, 3/ hot-spoty – urządzenia dostępne służące do rozdziału sygnału internetowego.

Najlepsza dostępna technologia - najbardziej efektywny oraz zaawansowany poziom rozwoju technologii i metod prowadzenia danej działalności.

Wykluczenie cyfrowe (ang. digital divide) - jest pojęciem odnoszącym się do podziału społeczeństwa na osoby z dostępem do sieci internetowej i nowoczesnych form komunikacji, oraz na osoby bez takich możliwości, a także umiejętności posługiwania się Internetem, jakości połączenia i wymiaru językowego (brak znajomości języka, w którym dane informacje występują).

---

¹ Przedstawiony za Wytycznymi Komisji Europejskiej podział odnosi się do tradycyjnej infrastruktury szerokopasmowej, tj. wykorzystującej sieci kablowe i technologie xDSL. Dla sieci następnej generacji stosuje się odrębne kryteria kwalifikowania obszarów BSC (patrz pkt. 65 i nast. Wytycznych KE).

Sieci teleinformatyczne – sieci przewodowe (miedziane i światłowodowe), bezprzewodowe i satelitarne służące do przesyłu danych, głosu lub obrazu.

Urządzenia dostępne – urządzenia służące do dostarczenia Internetu do wybranych obiektów lub instytucji, m.in. modem, router, hot-spot.

IRU - (ang. Indefeasible Right of Use) Nieodwoływalne prawo użytkowania. IRU oznacza rzeczywiste, długookresowe nabycie uprawnień do wyłącznego używania infrastruktury telekomunikacyjnej, pozwalające na działanie przez Beneficjenta w sferze finansowo – księgowej, jak gdyby był właścicielem infrastruktury.

NGN/NGA - sieci następnej generacji/sieci dostępne następnej generacji (ang. Next Generation Network / Next Generation Access Network) to sieci, które składają się w całości lub częściowo z elementów optycznych i które mogą zapewnić świadczenie usług szerokopasmowego dostępu o wyższych parametrach (takich jak wyższa przepustowość) w porównaniu z usługami świadczonymi za pomocą istniejących sieci z przewodów miedzianych. Podstawową cechą NGN/NGA jest zintegrowanie w jednej sieci transportu różnej postaci informacji: telefonii, danych, multimediiów w tym przekazów wideo.

Notyfikacja - należy przez to rozumieć notyfikację w rozumieniu Ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej (Dz.U. 2007 nr 59 poz. 404 z późn. zmian.)

Węzeł sieci telekomunikacyjnej - urządzenie telekomunikacyjne lub zespół urządzeń telekomunikacyjnych, zapewniających fizyczne połączenie sieci telekomunikacyjnych lub przyłączenie użytkowników końcowych.

Węzeł światłowodowej sieci dystrybucyjnej - urządzenie sieciowe (zespół urządzeń sieciowych), do którego podłączonych jest wiele łączy abonenckich i które jest podłączone do węzła szkieletowego łączem dystrybucyjnym o przepustowości symetrycznej nie niższej niż 100 Mb/s, zawierającym co najmniej n włókien światłowodowych.

3. Zasady ogólne

Przy sporządzaniu Studium Wykonalności należy stosować następujące zasady ogólne:

- Studium Wykonalności stanowi załącznik do Wniosku o dofinansowanie projektu w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2007-2013. Informacje prezentowane we Wniosku i Studium Wykonalności muszą być tożsame. Studium musi być aktualne na dzień składania Wniosku. Informacje prezentowane we Wniosku i Studium Wykonalności muszą być tożsame, zatem jeżeli Studium powstało wcześniej niż Wniosek, musi zostać zaktualizowane.

- Projekt objęty Studium Wykonalności powinien być analizowany w aspekcie otoczenia – gminy/miasta, powiatu, województwa jako całości.
- Okres analizy obejmuje zawsze okres inwestycyjny (lata ponoszenia nakładów na realizację projektu) oraz – dla projektów inwestycyjnych – okres technicznego cyklu życia projektu ustalony na:
  - 5 lat dla projektów z zakresu zakupu sprzętu i wyposażenia teleinformatycznego na potrzeby projektów, mającego krótki okres zużycia ekonomicznego;
  - 20 lat dla: budowy, przebudowy miejskich i regionalnych sieci szkieletowych i dostępowych, wyposażenia inwestycyjnego centrów zarządzania sieciami regionalnymi i lokalnymi w infrastrukturę teleinformatyczną (np. kable, szafy krosownicze itp.);
  - 20 lat w przypadku korzystania z IRU;
  - inny okres - okres analizy może zostać wydłużony/skrócony na okres technicznego/ekonomicznego cyklu życia projektu wraz z uzasadnieniem wyboru prezentowanego horyzontu czasowego.

Zakłada się, iż okres analizy liczony jest od roku złożenia wniosku o dofinansowanie. Przepływy związane z realizacją projektu (w tym nakłady na przygotowanie projektu), poniesione przed rokiem złożenia wniosku o dofinansowanie powinny zostać uwzględnione w analizie w pierwszym roku odniesienia (tzn. roku złożenia wniosku) w wartościach niezdyskontowanych. Ponadto, zakłada się, iż inwestycja zostaje oddana do eksploatacji od początku następnego roku kalendarzowego po zakończeniu okresu ponoszenia nakładów inwestycyjnych.

- Studium Wykonalności musi pozostawać w zgodzie z dokumentami wyższego rzędu, w szczególności: przepisami krajowymi i UE, Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Śląskiego na lata 2007-2013, Uszczegółowieniem RPO WSL na lata 2007-2013; Wytycznymi w sprawie kwalifikowalności wydatków w Regionalnym Programie Operacyjnym Województwa Śląskiego na lata 2007-2013, innymi dokumentami programowymi na lata 2007-2013, Podręcznikiem „Analiza kosztów i korzyści projektów inwestycyjnych: Przewodnik” – dokument opracowany przez Jednostkę ds. Ewaluacji, Dyrekcja Generalna – Polityka Regionalna, Komisja Europejska, Dokumentem roboczym nr 4 „Wytyczne dotyczące metodologii przeprowadzania analizy kosztów i korzyści”, Komisja Europejska, Dyrekcja Generalna ds. Polityki Regionalnej, Podręcznikiem „Zarządzanie Cyklem Projektu”; Komisja Europejska (publikacja Ministerstwo Gospodarki i Pracy 2004 r.), Krajowymi wytycznymi dotyczącymi kwalifikowalności

wydatków w ramach funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności w okresie programowania 2007-2013 – opracowanie MRR, Krajowymi wytycznymi w zakresie wybranych zagadnień związanych z przygotowaniem projektów inwestycyjnych, w tym projektów generujących dochód – opracowanie MRR.

- Analiza musi być prowadzona metodą przyrostu. Analiza musi zatem być prowadzona w odniesieniu do stanu istniejącego, a nie stanu „0”. Należy przedstawić wariant bezinwestycyjny, wariant uwzględniający realizację wnioskowanego projektu w połączeniu ze stanem obecnym oraz projekt jako ujęcie różnicowe (wnioskowany projekt = wariant inwestycyjny – wariant bezinwestycyjny). Kiedy stan istniejący jest tożsamy ze stanem „0” lub istnieje możliwość jednoznacznego oddzielenia przepływów finansowych z inwestycji od ogólnych przepływów beneficjenta, analiza może być prowadzona z punktu widzenia projektu, sytuacja ta musi zostać jednak jednoznacznie określona w dokumencie.
- Sporządzane Studium Wykonalności musi dotyczyć jednego określonego zakresu tematycznego, którego dofinansowanie przewidziano w Regionalnym Programie Operacyjnym Województwa Śląskiego na lata 2007 -2013. Nie można łączyć zakresów tematycznych w ramach Studiów Wykonalności stanowiących załącznik do Wniosku o dofinansowanie projektu.
- Wszelkie dane (w szczególności dane liczbowe) muszą posiadać wskazanie źródeł, z których pochodzą i okres, którego dotyczą. Prezentowane dane muszą być realne i wiarygodne. Dane statystyczne nie powinny być starsze niż 2 lata, natomiast źródła danych finansowych (np. kosztorysy) nie mogą być starsze niż 1 rok. Jeśli w momencie składania Wniosku o dofinansowanie projekt jest w trakcie realizacji (zakończony) – zostały zlecone działania zakładane do realizacji w ramach projektu – do analizy muszą zostać przyjęte wartości rzeczywiste wynikające z zaakceptowanych warunków/podpisanych umów.
- Jeśli projekt objęty Studium Wykonalności jest projektem typu „zaprojektuj i wybuduj” w rozumieniu Ustawy Prawo Budowlane musi to wynikać jednoznacznie ze Studium Wykonalności. Podstawą przyjęcia założeń jest w tym przypadku program funkcjonalno – użytkowy².
- W przypadku przedsięwzięć z zakresu budowy infrastruktury szerokopasmowej należy pamiętać o zasadach: „otwartego dostępu” oraz „neutralności technologicznej” (w granicach zakreślonych przez normy prawne). Projekty ubiegające się o wsparcie z EFRR nie powinny faworyzować żadnej konkretnej

---

² Sporządzony zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 2 września 2004 r. w sprawie szczegółowego zakresu i formy dokumentacji projektowej, specyfikacji technicznych wykonania i odbioru robót budowlanych oraz programu funkcjonalno-użytkowego (Dz.U. 2004 nr 202 poz. 2072 z późn. zm.).

technologii, jak również ograniczać możliwości technologicznego wyboru. , Wybór danej technologii musi być jasno uzasadniony na podstawie dokonanej analizy zawartej w Studium Wykonalności, przy uwzględnieniu możliwych alternatywnych rozwiązań (ale o ile to możliwe wybór technologii należy zatrzymać na poziomie, który jest niezbędny dla prawidłowej oceny możliwości zastosowania danego rozwiązania oraz oceny kosztów realizacji przedsięwzięcia - w miarę możliwości nie powinno się wymieniać konkretnych marek czy określonej infrastruktury dla dostarczenia usługi).

Struktura Studium Wykonalności

1. Wykorzystane materiały i dokumentacje związane z projektem, definicje

W rozdziale tym należy wyszczególnić podstawowe materiały, dokumenty i decyzje, które zostały wykorzystane przy sporządzaniu Studium Wykonalności.

Należy tutaj zawrzeć definicje podstawowych pojęć użytych w dokumencie np. określenie projektu, Beneficjenta.

2. Wnioski z przeprowadzonej analizy – podsumowanie/streszczenie

Rozdział ten powinien zostać napisany w języku niespecjalistycznym i powinien zawierać kompendium wiedzy na temat projektu. Zalecane jest zaprezentowanie:

- przedmiotu projektu;
- informacji podstawowych (beneficjent, tytuł, skrócona definicja, lokalizacja, zgodność z celami RPO WSL oraz innymi znaczącymi dokumentami z zakresu rozwoju społeczeństwa informacyjnego, podstawowe wnioski z analizy otoczenia przedsięwzięcia);
- głównych problemów;
- logiki interwencji (cele, wskaźniki);
- wykonalności i trwałości projektu;
- wykonalności technicznej przyjętych rozwiązań;
- pomocy publicznej w projekcie;
- kosztów inwestycyjnych i struktury finansowania;
- wyników analizy finansowej i ekonomicznej;
- wniosków z analizy oddziaływania na środowisko.

Rozdział ten powinien stanowić rodzaj streszczenia całej dokumentacji stąd konieczność uwzględnienia w nim również informacji dotyczących przeprowadzonych konsultacji społecznych (zarówno w zakresie uzyskania akceptacji na przeprowadzenie inwestycji, jak i popytu na przyszłe usługi), konsultacji z operatorami telekomunikacyjnymi, a także wariantów alternatywnych (technologiczno-finansowo-ekonomicznych) dla realizowanej inwestycji.

Streszczenie nie powinno być obszerne i zawierać się w maks. 25 stronach.

3. Definicja projektu

W rozdziale tym należy przedstawić zwięźle i jednoznacznie przedmiot i zakres projektu. Z rozdziału tego musi jednoznacznie wynikać jakie działania będą realizowane w ramach projektu.

4. Charakterystyka projektu

4.1 Tytuł projektu

Należy przedstawić tytuł projektu, zgodny z pozostałą dokumentacją. Tytuł powinien być możliwie krótki i oddający charakter projektu.

4.2 Lokalizacja projektu

Lokalizacja projektu powinna zostać określona w możliwie najbardziej szczegółowy sposób. Należy wskazać obszar, w którym będą podejmowane działania oraz zasięg ich oddziaływań.

Należy podać nazwę powiatu, miejscowości, sołectwa, dzielnicy, w której zlokalizowany jest projekt. Dla projektów punktowych/kubaturowych należy wskazać dokładną lokalizację działki (działek) wraz z numerem. Dla inwestycji liniowej położenie należy określić w sposób umożliwiający jednoznaczne określenie jej początku i końca oraz jej przebieg.

Zalecane jest załączenie schematycznej mapy z lokalizacją projektu w obszarze województwa oraz otoczeniu lokalnym.

W punkcie tym powinna znaleźć się również informacja o istniejącym i planowanym stanie zagospodarowania terenu obszaru objętego realizacją projektu. Należy podać także aktualny stan zagospodarowania/uzbrojenia terenu (np. dostępność mediów pod inwestycję).

Rozdział ten powinien wskazywać również inne istotne czynniki związane z lokalizacją obszaru, na którym będzie realizowany projekt, np.: lokalizację w obszarze chronionym, przeznaczenie terenu pod inwestycje przemysłowe, atrakcyjność turystyczną.

5. Polityka rządowa, regionalna i lokalna. Polityki horyzontalne

Rozdział ten jest bezpośrednim wskazaniem zgodności projektu z polityką krajową, regionalną i lokalną w zakresie którego dotyczy dany projekt. Wszelkie dokumenty powinny być jednoznacznie zidentyfikowane i opisane w sposób umożliwiający odniesienie projektu do ich zapisów. Rozdział ten musi wskazać jednoznacznie zgodność projektu z celami Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2007 -2013.

W rozdziale tym należy wskazać również wpływ projektu na polityki horyzontalne.

6. Analiza otoczenia społeczno – gospodarczego projektu

W rozdziale tym należy ująć kluczowe cechy danego terenu i/lub terenu objętego oddziaływaniem projektu, na tyle dokładnie, żeby zrozumieć jakie problemy ma rozwiązać realizacja projektu. Rozdział ten nie powinien być nadmiernie rozbudowywany i powinien prezentować syntezę informacji. Rozdział ten powinien zostać zakończony podsumowaniem przedstawionych informacji.

Zalecana jest analiza następujących obszarów tematycznych:

- *Określenie i charakterystyka obszaru* – określenie jaki obszar stanowi bezpośrednio otoczenie projektu i podlega analizie (jest to z reguły obszar miasta/gminy w odniesieniu do powiatu i województwa); należy krótko scharakteryzować ten obszar.
- *Otoczenie społeczne* – należy podać podstawowe dane demograficzne dotyczące obszaru wraz z prognozami; zidentyfikować ewentualne problemy lub przewagi w aspekcie społecznym obszaru na tle regionu (szczególnie w aspekcie projektu).
- *Infrastruktura techniczna* – należy scharakteryzować poziom podstawowej infrastruktury technicznej w obszarze realizacji projektu oraz zdiagnozować jakie są możliwości wykorzystania istniejącej infrastruktury technicznej do celów projektu.
- *Otoczenie gospodarcze* – wskazać charakter, strukturę i skalę działalności gospodarczej w regionie/obszarze; zidentyfikować ewentualne problemy lub szanse (w szczególności w aspekcie projektu).
- *Potencjał obszaru* – należy wskazać cechy obszaru, świadczące o jego potencjale, specyfice, unikalności, które mogą zostać wykorzystane lub umocnione poprzez realizację inwestycji z zakresu infrastruktury społeczeństwa informacyjnego.
- *Podsumowanie otoczenia społeczno – gospodarczego* – analiza otoczenia społeczno – gospodarczego powinna zostać zakończona syntezą i podsumowaniem najbardziej istotnych informacji wskazujących podstawowe problemy i jego potencjał.

6.1 Konsultacje społeczne

W podrozdziale należy przedstawić informacje odnoszące się do przeprowadzonych konsultacji społecznych w ramach przedmiotowej inwestycji. Konieczność przeprowadzenia konsultacji ze wszystkimi stronami zainteresowanymi planowaną do realizacji inwestycją wynika wprost z „Wytycznych wspólnotowych w sprawie

stosowania przepisów dotyczących pomocy państwa w odniesieniu do szybkiego wdrażania sieci szerokopasmowych” i jest jednym z warunków niezbędnych do zminimalizowania oferowanej pomocy państwa oraz potencjalnego zakłócenia konkurencji. Natomiast **wymóg konsultacji społecznych nie obejmuje** projektów dotyczących budowy sieci na potrzeby własne beneficjenta oraz związanych z utworzeniem publicznych punktów dostępu do Internetu.

W odniesieniu do formy, jaką powinny przyjąć konsultacje społeczne dopuszczalne są: spotkania z mieszkańcami, ankietowanie, zgłaszanie przez mieszkańców uwag na piśmie, sondaże uliczne, sondaże internetowe, przedstawienie pisemnych opinii itp., pod warunkiem, że umożliwią one powszechną możliwość wyrażenia zdania i złożenia uwag przez zainteresowane strony oraz będą odpowiednim źródłem opinii lokalnej społeczności na temat inwestycji. Zalecane jest uzyskanie informacji z co najmniej dwóch różnych źródeł.

Efekty konsultacji powinny zostać przedstawione w postaci protokołu, który powinien prezentować zgłoszone opinie, uwagi i propozycje zainteresowanych grup. Ponadto protokół powinien zawierać następujące informacje:

- termin przeprowadzenia konsultacji,
- formę konsultacji,
- w przypadku spotkania z mieszkańcami - listę obecności (w przypadku zgromadzeń większych niż 30 osób wystarczającym będzie wskazanie grup społecznych, np. w podziale na mieszkańców poszczególnych dzielnic, gmin, które wzięły w nim udział, chyba że beneficjent ma możliwość sporządzenia właściwej listy obecności),
- kwestie przedstawione w ramach konsultacji,
- wnioski z konsultacji, które będą prezentować ostateczne stanowisko wnioskodawcy w aspekcie przeprowadzonych konsultacji (należy uwzględnić zarówno pozytywne, jak i negatywne opinie mieszkańców w kontekście realizowanej inwestycji).

Należy uwzględnić zarówno opinię mieszkańców terenów objętych inwestycją, jak również realne prognozy (gdy istnieją – potwierdzone wykonaniem konkretnych badań, dostępnymi danymi statystycznymi, itp.) określające przyszłe zainteresowanie nową/zmodernizowaną infrastrukturą oraz świadczonymi za jej pomocą usługami. Prognozy powinny wskazać potencjalną liczbę nowych odbiorców ostatecznych, zmiany jakościowe w zakresie oferowanych usług oraz zmiany ilościowe.

Protokół, o którym mowa powyżej powinien stanowić załącznik nr 4 do studium, natomiast w niniejszym podrozdziale należy przedstawić jedynie wyciąg z protokołu. Instytucja Zarządzająca nie wymaga, by pozostałe dokumenty stanowiły załącznik o niniejszego studium, niemniej jednak beneficjent może zostać poproszony przez IZ w ramach uzupełnienia dokumentacji o ich przedstawienie.

6.2 Konsultacje z operatorami telekomunikacyjnymi

W podrozdziale tym należy przedstawić informacje odnoszące się do konsultacji z operatorami telekomunikacyjnymi. Analogicznie jak w przypadku konsultacji społecznych, należy sporządzić protokół, który powinien zawierać:

- termin przeprowadzenia konsultacji,
- formę konsultacji,
- w przypadku spotkania z operatorami - listę obecności,
- kwestie przedstawione w ramach konsultacji oraz stanowisko poszczególnych operatorów (pozytywne oraz negatywne opinie na temat projektu)
- konkluzje ze spotkania, które będą wskazywać na ostateczne stanowisko wnioskodawcy w aspekcie przeprowadzonych konsultacji,

Istotnym elementem ww. konsultacji, z punktu widzenia określenia obszaru inwestycji (obszar „biały”, „szary” lub „czarny”), jest uzyskanie informacji od obecnie funkcjonujących operatorów telekomunikacyjnych o istniejącej infrastrukturze szerokopasmowej i planowanych w najbliższej przyszłości, tj. okresie trzech lat, pracach w zakresie budowy lub rozbudowy infrastruktury szerokopasmowej na obszarze przewidzianym do realizacji w ramach inwestycji wnioskodawcy.

Należy również uwzględnić realne prognozy (gdy istnieją – potwierdzone wykonaniem konkretnych badań, dostępnymi danymi statystycznymi, itp.) określające przyszłe zainteresowanie nową/zmodernizowaną infrastrukturą, usługami, potencjalną liczbę nowych odbiorców ostatecznych, zmiany jakościowe w zakresie oferowanych usług oraz zmiany ilościowe.

Z kolei w przypadku budowy sieci na potrzeby własne beneficjenta, głównym efektem konsultacji z operatorami powinno być uzyskanie odpowiedzi na pytanie, czy budowa własnej sieci szerokopasmowej jest uzasadniona. Należy ustalić, czy istnieje zainteresowanie i możliwości techniczne ze strony operatorów, by połączyć wskazane przez beneficjenta jednostki własne (przy zapewnieniu standardu usług oczekiwanych przez beneficjenta) oraz czy zakup lub dzierżawa infrastruktury na warunkach zaproponowanych przez operatorów jest korzystniejsza niż budowa odrębnej sieci przez beneficjenta.

Podobnie jak w przypadku konsultacji społecznych, w celu uzyskania miarodajnych efektów konsultacji zalecane jest uzyskanie informacji z co najmniej dwóch różnych źródeł.

Protokół, o którym mowa powyżej powinien stanowić załącznik nr 5 do niniejszego studium, natomiast w niniejszym podrozdziale należy przedstawić jedynie wyciąg z protokołu. Instytucja Zarządzająca nie wymaga, by pozostałe dokumenty stanowiły załącznik do niniejszego studium, niemniej jednak beneficjent może zostać poproszony przez IZ w ramach uzupełnienia dokumentacji o ich przedstawienie.

7. Zidentyfikowane problemy

Rozdział ten musi prezentować opis i analizę problemów, które dotyczą beneficjentów i beneficjentów pośrednich. Problemy te powinny wynikać zarówno z analizy otoczenia jak i analizy stanu aktualnego. Należy przedstawić powiązania pomiędzy problemami oraz zidentyfikować problem kluczowy, który projekt ma rozwiązać.

Zalecane jest przeprowadzenie analizy problemów za pomocą „drzewa problemów” prezentującego przyczyny problemu kluczowego, problem kluczowy oraz jego skutki.

8. Logika interwencji

8.1. Cele projektu – oddziaływanie

Należy przedstawić cel bezpośredni oraz cele ogólne/pośrednie projektu.

Cel bezpośredni musi wynikać ze zidentyfikowanego problemu kluczowego, natomiast cele ogólne/pośrednie z jego skutków.

Zaleca się skwantyfikowanie celów ogólnych/pośrednich projektu poprzez wyznaczenie wskaźników oddziaływania projektu oraz dążenie do ich kwantyfikacji w okresie 5 lat od zakończenia projektu.

Cel(e) projektu muszą być zgodne z celami Działania zawartymi w RPO WSL.

Pomocną w opracowaniu projektu, a następnie jego ocenie i realizacji, jest matryca logiczna projektu. Opracowanie matrycy logicznej jest obligatoryjne dla wszystkich projektów i musi ona stanowić załącznik do Studium Wykonalności.

8.2. Wskaźniki

8.2.1. Wskaźniki produktu

Rozdział ten powinien zawierać tabelaryczną prezentację wskaźników produktu. Katalog wskaźników jest zamknięty i stanowi załącznik do Uszczegółowienia RPO WSL. Przy określaniu wskaźników produktu należy stosować następujące założenia:

- wartość bazowa dla wskaźnika produktu to wyrażony liczbowo stan danego wskaźnika przed rozpoczęciem rzeczowej realizacji projektu. Dzień rozpoczęcia

rzeczowej realizacji projektu określony jest w punkcie E.1. wniosku o dofinansowanie (kluczowe etapy realizacji inwestycji - pkt. 3). Dla wskaźników produktu wartość bazowa zawsze wynosi „0”.

- wartość docelowa dla wskaźnika produktu to wyrażony liczbowo stan danego wskaźnika na moment zakończenia rzeczowej realizacji projektu. Dzień zakończenia rzeczowej realizacji projektu określony jest w punkcie E.1. wniosku o dofinansowanie (kluczowe etapy realizacji inwestycji - pkt. 4).

W punkcie tym należy zatem opisać przedsięwzięcia, koncepcje i inne dobra powstałe w ramach projektu, które po jego zakończeniu przełożą się na rezultaty opisane w następnym punkcie.

8.2.2. Wskaźniki rezultatu

Rozdział ten powinien zawierać tabelaryczną prezentację wskaźników rezultatu. Katalog wskaźników jest zamknięty i stanowi załącznik do Uszczegółowienia RPO WSL. Przy określaniu wskaźników rezultatu należy stosować następujące założenia:

- Wartość bazowa dla wskaźnika rezultatu to wyrażony liczbowo stan danego wskaźnika przed rozpoczęciem rzeczowej realizacji projektu. Dzień rozpoczęcia rzeczowej realizacji projektu określony jest w punkcie E.1. wniosku o dofinansowanie (kluczowe etapy realizacji inwestycji - pkt. 3). Najczęściej wartością bazową będzie „0”.
- Wartość docelowa dla wskaźników rezultatu to wyrażony liczbowo stan danego wskaźnika:

a) na moment zakończenia rzeczowej realizacji projektu – jeśli wskaźnik rezultatu można wykazać w tym okresie. Dzień zakończenia rzeczowej realizacji projektu określony jest w punkcie E.1. wniosku o dofinansowanie (kluczowe etapy realizacji inwestycji - pkt. 4) lub,

b) w okresie bezpośrednio następującym po tym terminie (w zależności od specyfiki wskaźnika – jednak okres ten nie może być dłuższy niż 1 rok).

- wskaźniki rezultatu muszą być przedstawiane w sposób, który uwidoczni zmiany wywołane realizacją projektu (np. wskaźnik „liczba użytkowników” w pierwszym roku realizacji projektu wynosi 1000 osób, w roku następnym wzrasta o 200 osób tzn. wynosi 1200 osób);

Odnosnie wskaźników rezultatu przewidzianych dla projektów dotyczących budowy sieci szkieletowej i/lub dystrybucyjnej (1. i 2. typ projektu Szczegółowego opisu priorytetów RPO WSL na lata 2007-2013) zalecany jest wybór wskaźników określonych w zał. 9

do ww. dokumentu jako „kluczowe” (oznaczone literą „T”) z uwagi na znaczenie dla realizacji wskaźników RPO WSL.

9. Komplementarność projektu z innymi działaniami

Potencjalny projekt zgłaszany do dofinansowania może stanowić element szerszego przedsięwzięcia. W punkcie tym należy przedstawić działania komplementarne. Dotyczy to zarówno powiązań z projektami realizowanymi ze środków unijnych, jak i krajowych, czy innych zagranicznych, które w jakikolwiek sposób są komplementarne z proponowanym projektem lub mogą mieć jakikolwiek wpływ na jego realizację. Należy odnieść się głównie do działań już zrealizowanych lub będących w trakcie realizacji na terenie beneficjenta oraz w bezpośrednim jego otoczeniu. Należy wskazać przedsięwzięcia podjęte przez beneficjenta oraz inne podmioty.

Najbardziej istotne jest odniesienie się do działań z zakresu rozwoju społeczeństwa informacyjnego na obszarze oddziaływania projektu (w każdej sferze społecznej, np. służby zdrowia, edukacji, kultury itp). Zalecane jest również zaprezentowanie innych inwestycji zrealizowanych na terenie oddziaływania wnioskowanej inwestycji, a stanowiących inwestycje uzupełniające w aspekcie zadań inwestycyjnych objętych projektem.

10. Analiza instytucjonalna

10.1 Beneficjenci projektu

Należy jednoznacznie wskazać beneficjenta oraz beneficjentów pośrednich projektu. Dla projektów inwestycyjnych należy określić, kto będzie właścicielem majątku powstałego w wyniku realizacji projektu i kto będzie nim zarządzał.

10.2 Wykonalność instytucjonalna projektu

W rozdziale tym należy wskazać, w jaki sposób zostanie przeprowadzone przygotowanie i realizacja projektu. Należy udowodnić, iż przyjęte rozwiązanie doprowadzi do zakończenia działań projektowych zgodnie z harmonogramem.

W szczególności rozdział ten powinien zawierać:

- opis stanu aktualnego organizacji wdrażającej projekt; jej krótką charakterystykę i analizę, w tym określenie procedur związanych z wdrażaniem;
- określenie ewentualnych innych organizacji zaangażowanych we wdrażanie projektu i ich powiązania z beneficjentem;
- określenie zakresu działań koniecznych do realizacji przez poszczególne podmioty i zakresu odpowiedzialności podmiotów zaangażowanych we wdrażanie projektu;

- określenie liczby kontraktów, w ilu będzie realizowany projekt oraz sposób wyboru wykonawców robót i usług oraz dostawców;
- wskazanie ewentualnych innych działań, które powinny wypełnić inne organizacje w celu wykonania produktów, otrzymania rezultatów oraz osiągnięcia celów;
- wskazanie źródeł finansowania działań związanych z realizacją projektu;
- identyfikację zagrożeń związanych z wykonalnością instytucjonalną projektu.

Należy dokonać opisu stanu aktualnego organizacji wdrażającej projekt. Należy również podać dokładny opis wdrażania projektu, przedstawiając w nim zaangażowane organizacje, ewentualnie osoby, ich rolę i przypisaną odpowiedzialność, a także opis towarzyszących procesowi wdrażania procedur, prac przygotowawczych, przetargów oraz realizacji projektu z punktu widzenia przygotowania beneficjenta (podmiotu odpowiedzialnego za realizację).

Poza tym należy podać wielkość niezbędnych środków oraz źródła ich pochodzenia w celu sfinansowania kosztów wdrożenia projektu, które nie zostały ujęte w harmonogramie finansowym projektu.

Rozdział ten powinien przede wszystkim odpowiedzieć na pytanie: *Czy beneficjent zapewni wdrożenie projektu pod względem organizacyjnym?*

10.3 Trwałość projektu

W rozdziale tym należy wskazać, w jaki sposób zostanie zapewniona prawidłowa eksploatacja majątku powstałego w ramach projektu. Należy udowodnić, iż przyjęte rozwiązania zapewnią trwałość projektu w okresie co najmniej 5 lat od jego zakończenia.

W szczególności rozdział ten powinien zawierać:

- wskazanie właściciela majątku powstałego w ramach projektu;
- wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za eksploatację majątku powstałego w ramach projektu; jego charakterystykę i potwierdzenie możliwości zapewnienia trwałości funkcjonowania przez okres co najmniej 5 lat od zakończenia projektu; w szczególności należy wskazać warunki, jakie będzie musiał spełnić operator sieci,
- określenie zasad udostępniania infrastruktury powstałej w wyniku inwestycji i zapewnienia środków na jej utrzymanie – wskazanie trwałości finansowej projektu,
- przeanalizowanie trwałości technologicznej proponowanych rozwiązań, a więc uwzględnienie szybkiego starzenia się ekonomicznego urządzeń i oprogramowania,

- potwierdzenie spełniania kryteriów i norm krajowych oraz Unii Europejskiej,
- w przypadku założenia wykorzystania formuły IRU należy to wyraźnie zaznaczyć (przywołując np. umowę przedwstępną itp.).

Rozdział ten powinien przede wszystkim odpowiedzieć na pytania: *Czy beneficjent posiada zdolność organizacyjną i finansową do utrzymania projektu? Kto będzie zarządzał projektem w ciągu co najmniej 5 lat od chwili zakończenia realizacji projektu i jak ewentualnie taki podmiot zostanie wybrany? Kto będzie pokrywał koszty utrzymania/funkcjonowania majątku powstałego w ramach realizacji projektu?*

10.4 Analiza prawna wykonalności projektu

Należy opisać kwestie prawne związane z realizacją projektu. W części tej powinna znaleźć się informacja dotycząca własności/dostępności gruntów/obiektów, na/w których będzie realizowany projekt.

Rozdział ten powinien określić, czy projekt jest przygotowany do realizacji pod względem prawnym lub jakie decyzje/pozwolenia/opinie pozostają konieczne do uzyskania w celu zapewnienia realizacji projektu lub/i inwestycji i eksploatacji powstałej infrastruktury. Jeśli w momencie sporządzania Studium Wykonalności projekt nie jest przygotowany do realizacji pod względem prawnym, koniecznym pozostaje wskazanie zakładanego terminu uzyskania określonych decyzji i wykazanie realności przyjętego harmonogramu w tym aspekcie.

W niniejszym rozdziale należy ponadto uwzględnić informację dotyczącą ewentualnej konieczności uzyskania wpisu do właściwego rejestru prowadzonego przez Prezesa UKE (w zależności od charakteru prowadzonej działalności telekomunikacyjnej będzie to: rejestr przedsiębiorców telekomunikacyjnych³ lub rejestr JST wykonujących działalność w zakresie telekomunikacji⁴) oraz inne wymagania wynikające z odrębnych przepisów (jeśli dotyczą).

W przypadku zastosowania technologii bezprzewodowej należy zamieścić informację dotyczącą uzyskania pozwoleń radiowych na wykorzystanie częstotliwości, zezwoleń lub zgłoszeń telekomunikacyjnych.

10.5 Promocja projektu

Należy przedstawić krótki opis sposobów promocji udziału Unii Europejskiej (oraz budżetu państwa, jeśli występuje) w finansowaniu projektu, w ujęciu obowiązujących wytycznych w tym zakresie. Wymagane jest przedstawienie opisu działań związanych z promocją projektu oraz specyfikacji planowanych usług czy dostaw.

³ gospodarcza działalność telekomunikacyjna określona w art. 1 ust. 1 pkt. 1 w związku z art. 10 ust. 1 Prawo telekomunikacyjne (Dz. U. z 2004 r., Nr 171, poz. 1800 z późn. zm.)

⁴ niegospodarcza działalność telekomunikacyjna określona w art. 3 ust. 1 ustawy o wspieraniu rozwoju usług i sieci telekomunikacyjnych (Dz. U. z 2010 r., Nr 106, poz. 675).

10.6 Plan wdrożenia przedsięwzięcia

W rozdziale tym należy zaprezentować harmonogram wdrożenia projektu. Harmonogram musi obejmować prace przygotowawcze, projektowe (jeśli dotyczy), otrzymywanie odpowiednich zatwierdzeń i zezwoleń oraz harmonogram procedury przetargowej i realizacji projektu. Przy ustalaniu harmonogramu projektu należy pamiętać o zachowaniu zasady $n+3(2)$ dla projektu (rozliczenie projektu w ciągu 36 lub - po roku 2010 - 24 miesięcy). Harmonogram powinien zostać przedstawiony w ujęciu kwartalnym.

Zalecaną formą prezentacji harmonogramu jest wykres Gantt'a.

10.7 Pomoc publiczna w projekcie

Na podstawie opublikowanych w tym zakresie aktów prawnych i wytycznych należy zidentyfikować, czy projekt podlega zasadom pomocy publicznej. W przypadku wpisania się projektu w zakres objęty pomocą, dofinansowanie obniżone będzie zgodnie z właściwym rozporządzeniem. Jeśli projekt składa się z zadań, spośród których tylko niektóre podlegają zasadom pomocy publicznej, należy przedstawić scenariusze dla projektu, prezentujące zadania w zależności od tego, czy podlegają pomocy publicznej, czy też nie. W projektach takich może występować mieszany poziom dofinansowania (odrębny dla zadań podległych pomocy publicznej i odrębny dla pozostałych). Sposobem zweryfikowania występowania pomocy jest Karta sprawdzająca dopuszczalność pomocy publicznej w projektach (test pomocy publicznej) i stanowi ona załącznik nr 3 do Studium Wykonalności.

Co do zasady, działalność w obszarze zapewnienia szerokopasmowego dostępu do Internetu stanowi działalność wykonywaną w warunkach konkurencji. Dofinansowanie projektów dotyczących takiej działalności środkami programu operacyjnego będzie stanowiło pomoc publiczną (sytuacja ta nie występuje w projektach związanych z utworzeniem Publicznych Punktów Dostępu do Internetu, o ile zachowane zostaną dodatkowe warunki zapobiegające zakłóceniu konkurencji, np. wprowadzenie ograniczeń technicznych w postaci minimalnego czasu połączenia lub ograniczenia szybkości i ilości transferu danych⁵, jak również w projektach polegających na budowie sieci na potrzeby własne). Pomoc publiczna na projekty z zakresu infrastruktury społeczeństwa informacyjnego może być udzielona na podstawie odpowiedniego rozporządzenia pomocowego lub zgłoszona do notyfikacji w Komisji Europejskiej. W przypadku wystąpienia pomocy publicznej w projekcie niniejszy podrozdział powinien zawierać informację na temat wybranej przez wnioskodawcę formy udzielenia wsparcia.

---

⁵ Szczegółowe uwarunkowania zw. z powyższą kwestią zostały przedstawione w „Stanowisku Prezesa UKE w zakresie świadczenia bezpłatnej lub za cenę niższą niż cena rynkowa usługi dostępu do sieci Internet przez jednostki samorządu terytorialnego (JST) z 15 lutego 2011 r. dostępnym pod adresem: http://www.uke.gov.pl/uke/index.jsp?place=Lead07&news_cat_id=168&news_id=6425&layout=3&page=text.

W przypadku projektów realizowanych przez beneficjentów pomocy publicznej, będących „dużymi przedsiębiorstwami”⁶, dla których w ramach programów pomocy (właściwych rozporządzeń Ministra Rozwoju Regionalnego) wsparcie powinno stanowić zachętę do podejmowania inwestycji, które w przeciwnym razie nie zostałyby zrealizowane, celem uzasadnienia tzw. „efektu zachęty” należy **odnieć się do jednego z pięciu kryteriów** określonych w art. 8 ust. 3 pkt a) – e) rozporządzenia Komisji (WE) NR 800/2008 z dnia 6 sierpnia 2008 r. *uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne ze wspólnym rynkiem w zastosowaniu art. 87 i 88 Traktatu (ogólne rozporządzenie w sprawie wyłączeń blokowych)*.

11. Analiza techniczna

11.1 Charakterystyka analizy technicznej

Dla projektów inwestycyjnych analiza techniczna ma za zadanie określić zasadność zaproponowanych rozwiązań technicznych i technologicznych w projekcie. W rozdziale tym powinien zostać ujęty również syntetyczny (zwięzły) opis wybranego wariantu technicznego/technologii.

Analiza techniczna i/lub technologiczna powinna w szczególności wykazać, że zaproponowane rozwiązanie jest:

- wykonalne pod względem technicznym i/lub technologicznym;
- zgodne z najlepszą praktyką w danej dziedzinie;
- zgodne z obowiązującymi normami prawnymi;
- optymalne pod względem zaspokojenia popytu ze strony użytkowników;
- przedstawia optymalny stosunek jakości do ceny;
- efektywne pod względem energetycznym (należy wskazać na ile inwestycja będzie uwzględniała rozwiązania prowadzące do zwiększenia efektywności energetycznej i oszczędności energii);
- najbardziej odpowiednie spośród rozważanych opcji.

Należy szczegółowo uzasadnić, dlaczego wybrano opisane rozwiązania techniczne oraz proponowane zmiany (które mają przynieść rezultaty zmierzające do osiągnięcia celów projektu).

---

⁶ Duży przedsiębiorca - należy przez to rozumieć przedsiębiorcę innego niż mikroprzedsiębiorca, mały lub średni przedsiębiorca spełniający warunki określone w załączniku I do rozporządzenia Komisji (WE) nr 800/2008 z dnia 6 sierpnia 2008 r. uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne ze wspólnym rynkiem w zastosowaniu art. 87 i 88 Traktatu (ogólne rozporządzenie w sprawie wyłączeń blokowych).

W rozdziale tym należy zaprezentować działania zakładane do realizacji w ramach projektu z ich wyszczególnieniem i określeniem ilościowym. Należy wskazać zasadność i sposób realizacji podejmowanych działań.

Przy sporządzaniu dokumentu mogą zostać wykorzystane poniższe tabele:

Szczegółowy zakres prac i koszty wykonawstwa

PRZYKŁADOWA TABELA

Nazwa						
Lp.	Zakres prac	Jedn. miary	Cena jedn. netto [zł.]	Ilość	Wartość netto [zł.]	Wartość brutto[zł.]
1	Infrastruktura teleinformatyczna					
	Zakup urządzeń sieciowych					
	Switch					
	Router					
	Kabel światłowodowy					
	Zakup sprzętu komputerowego					
	Zakup oprogramowania					
		RAZEM				
4	PIAP (punkty dostępu do Internetu)					
	Zakup wyposażenia sprzętowego					
	Infomat dostosowany do obsługi osób niepełnosprawnych	szt.			.	
	RAZEM	---	---	---	.	
RAZEM		---	---	---	.	

Charakterystyka technologii wykonania infrastruktury sieci teleinformatycznej

PRZYKŁADOWA TABELA

Lp.	Wyszczególnienie
1.	Okablowanie strukturalne w topologii gwiazdy
2.	Gniazda końcowe (interfejs użytkownika) - RJ-45 kategoria ... UTP
3.	Konstrukcja logicznego punktu przyłączeniowego - 1xRJ45 lub 2xRJ45
4.	Punkty przyłączeniowe umieszczone w puszkach natynkowych
5.	Nośnik sygnału prowadzony od interfejsu użytkownika do GPR - nie ekranowana skrętka .... kategorii ...
6.	Kable prowadzone w korytach plastikowych
7.	Panel połączeniowy - nie ekranowane gniazda RJ-45 kategorii 5e
8.	Zakończenia przebiegów poziomych w punkcie rozdzielczym w oparciu o patchpanele ..."/1U-24RJ45
9.	Sekwencja połączeń - zgodnie z normą ...
10.	Główny Punkt Rozdzielczy (GPR) - punkt centralny okablowania o topologii gwiazdy. Jest to wydzielone pomieszczenie w obiekcie, w którym dokonuje się sterowania i zarządzania całą siecią okablowania. W punkcie tym umieszczony powinien być koncentrator, serwer i inne urządzenia centralne.

11.2 Wariantowanie

Podrozdział ten powinien zawierać informacje na temat wariantów, jakie mogły być zastosowane w przedmiotowej inwestycji. W związku z powyższym należy wykazać wyliczenia dla technologii alternatywnych, które nie zostały wybrane. Wyliczenia te powinny uwzględniać ogólne koszty związane z ewentualnym wdrożeniem alternatywnej technologii. Wskazane jest zestawienie informacji na temat wariantów w formie tabelarycznej i porównanie ich kosztów z kosztami wybranej technologii (np. średnia cena kosztu zasięgu infrastruktury za 1 km, średnia cena kosztu budowy infrastruktury za 1 km itp.). Informacje te są zgodne z zapisami Wytycznych MRR w zakresie wybranych zagadnień związanych z przygotowaniem projektów inwestycyjnych, w tym generujących dochód, wskazujących, iż na wnioskodawcy spoczywa obowiązek wykazania, że wybrany przez niego wariant realizacji projektu reprezentuje najlepsze rozwiązanie spośród wszelkich możliwych alternatywnych rozwiązań.

W związku z powyższym w przypadku projektów polegających na budowie sieci światłowodowej należy przedstawić alternatywę, np. radiową lub satelitarną, obejmującą podobny zasięg, jak w przypadku wybranego przez wnioskodawcę wariantu, natomiast

w przypadku sieci bezprzewodowych - alternatywę w postaci np. budowy sieci światłowodowej.

Wariantowanie stosowanych technologii powinno również zawierać odniesienie do czynników społecznych i ekonomicznych.

12. Analizy specyficzne dla danego sektora

W rozdziale tym należy przedstawić wykaz najważniejszych elementów specyficznych dla danego projektu z zakresu rozwoju infrastruktury społeczeństwa informacyjnego (z uwzględnieniem jego najważniejszych cech wyszczególnionych m.in. w załączniku do Uszczegółowienia RPO WSL - wskaźniki). Należy przedstawić charakterystykę bazy w stanie aktualnym (przed realizacją projektu) i stanie projektowanym (po zakończeniu projektu).

Dla projektów z zakresu infrastruktury społeczeństwa informacyjnego należy:

- 1) krótko scharakteryzować obecny stan obszaru, na którym realizowana będzie wnioskowana inwestycja (zaleca się, aby w opisie stosować wartości liczbowe, o ile możliwe są do uzyskania), w szczególności należy określić jaki odsetek gospodarstw domowych / przedsiębiorstw posiada telefon, komputer, dostęp do Internetu oraz w jaki sposób mieszkańcy / podmioty gospodarcze (z obszaru projektu) mają dostęp do Internetu i usług on-line? (preferowany rodzaj dostępu do Internetu),
- 2) opisać planowany program rozwoju infrastruktury społeczeństwa informacyjnego realizowany poprzez zakończenie projektu – przede wszystkim:
  - umożliwienie dostępu do infrastruktury teleinformacyjnej oraz rozwój programu elektronicznych usług publicznych, ze szczególnym uwzględnieniem dostosowania do potrzeb rozwoju społeczeństwa informacyjnego,
  - poziom przygotowania kadr do wdrożenia projektu - działania mające na celu przygotowanie kadry,
  - aspekty związane z rozwojem społeczeństwa informacyjnego,
  - sposób wykorzystania obiektów powstałych w wyniku zakończenia projektu itp.
- 3) oszacować obecną liczbę użytkowników (np. mieszkańcy, turyści, przedsiębiorcy, pracownicy) obszaru, na który oddziaływać będzie projekt,
- 4) podać prognozę liczby użytkowników projektu po realizacji inwestycji lub też użytkowników potencjalnych (np. mieszkańcy, turyści, przedsiębiorcy itp.

- korzystający z infrastruktury), w tym nowe miejsca pracy oraz przewidywana liczbę i charakterystykę użytkowników sieci szerokopasmowej, e-usług lub PIAP,
- 5) określić i scharakteryzować systemy powstałe w wyniku realizacji projektu (np. rozwiązania sieciowe, informatyczne, komputerowe),
- 6) podać założenia dotyczące funkcjonowania infrastruktury związanej z projektem:
- kwestie bezpieczeństwa transmisji, przetwarzania oraz przechowywania danych (zgodnie z ustawami o ochronie danych osobowych, ustawie o podpisie elektronicznym itp.),
  - rozwiązania wskazujące na zachowanie zasady tzw. „otwartego dostępu” (wskazanie liczby i rodzajów węzłów dostępowych, wykazanie długości infrastruktury pasywnej itp.),
  - normy, zalecenia i wymagania techniczne dla urządzeń infrastruktury teleinformatycznej (zasada „neutralności technologicznej”),
  - wymogów formalnych w zakresie usług teleinformatycznych: pozwolenia i zezwolenie lub zgłoszenie telekomunikacyjne, przydział numeracji lub przestrzeni adresowych, wymogi ustawowe w zakresie bezpieczeństwa przyjętych rozwiązań, ewentualne ograniczenia w przypadku budowy PIAP-ów
  - przedstawić charakterystykę obiektu, sposób wykorzystania pomieszczeń, rozwiązania techniczne itp.
  - podać liczbę PIAP-/ów, portali funkcjonalnych, platform i innych rozwiązań informatycznych (np. systemów) poprawiających jakość życia na danym obszarze,
  - opisać model zarządzania infrastrukturą po jej wybudowaniu,;
- 7) przedstawić rzeczowe informacje na temat przeprowadzonej inwentaryzacji infrastruktury teleinformatycznej. W szczególności należy wskazać rodzaj prac, za pomocą których dokonano inwentaryzacji, a także w sposób rzetelny wykazać stan istniejącej infrastruktury teleinformatycznej. W przypadku budowy dużych sieci pasywnych, tj. regionalnych, powiatowych i międzygminnych, dokładność ta powinna odnosić się do poszczególnych dzielnic lub sołectw. Dla projektów korzystających z formuły IRU należy bezwzględnie podać informacje o infrastrukturze sieciowej istniejącej na terenie objętym inwestycją i udowodnić, że nieuzasadniona jest budowa/rozbudowa infrastruktury dla potrzeb wnioskowanej inwestycji;
- 8) dla projektów, w których zaleca się zakup lub dzierżawę istniejącej infrastruktury teleinformatycznej lub innej (np. energetycznej, wodociągowej) należy bezwzględnie podać informacje o infrastrukturze sieciowej istniejącej na terenie

objętym inwestycją i udowodnić, że zakup lub dzierżawa infrastruktury będzie działaniem tańszym niż budowa nowej, jak również należy wykazać, iż istniejąca, przewidywana do zakupu lub dzierżawy, infrastruktura będzie spełniała wszelkie wymagania dla potrzeb projektu przez okres przynajmniej 5 lat;

13. Analiza finansowa

Analiza finansowa ma na celu obliczenie wskaźników efektywności finansowej projektu. Analiza finansowa jest dokonywana zazwyczaj z punktu widzenia właściciela powstałej infrastruktury.

Celem analizy finansowej dla projektów finansowanych dotacją jest również oszacowanie wysokości wsparcia, które sprawia, iż inwestycja jest finansowo wykonalna, a równocześnie beneficjent nie otrzymuje zbyt wielu środków dotacyjnych. Z drugiej strony analiza finansowa ma zweryfikować, czy inwestycja jest finansowo trwała tzn. czy beneficjent będzie zdolny do wdrożenia projektu, a podmiot prowadzący eksploatację powstałej infrastruktury będzie generował wystarczającą nadwyżkę finansową do pokrycia wszystkich kosztów działalności operacyjnej oraz ewentualnych wydatków odtworzeniowych (dla projektów inwestycyjnych).

Przy sporządzaniu analizy finansowej należy posługiwać się metodą zdyskontowanych środków pieniężnych (DCF). Metoda ta charakteryzowana jest przez dwie podstawowe cechy:

- pod uwagę brane są wyłącznie przepływy środków pieniężnych tj. rzeczywista kwota pieniężna wypłacana lub otrzymywana przez dany projekt (niepieniężne pozycje rachunkowe – jak amortyzacja lub rezerwy na pokrycie nieprzewidzianych wydatków – nie mogą być przedmiotem analizy);
- przy zsumowaniu (tj. dodawaniu lub odejmowaniu) przepływów finansowych w różnych latach, należy uwzględnić wartość pieniądza w czasie; przyszłe przepływy środków pieniężnych dyskontuje się wstecznie do wartości bieżącej.

Wyznaczane pozycje niepieniężne stanowią w analizie wartości pomocnicze i są zgodne z zasadami jej sporządzania.

Analiza finansowa powinna być oparta na przejrzystych założeniach. Do wytycznych został załączony ramowy przykład układu modelu finansowego. Załączone tabele stanowią jedynie ramowy wzór i muszą zostać rozbudowane i dostosowane do specyfiki projektu.

Analiza finansowa powinna być prowadzona w cenach stałych. Stopa dyskontowa dla modelu w cenach stałych wynosi 5%. Analizę finansową należy przeprowadzić w PLN.

13.1 Nakłady inwestycyjne na realizację projektu

W rozdziale tym należy przedstawić szczegółowy harmonogram rzeczowo – finansowy dotyczący realizacji projektu w ujęciu kwartalnym w tabeli, która obowiązuje we Wniosku o dofinansowanie realizacji projektu ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2007-2013. Dla każdej pozycji musi zostać zaprezentowana wartość netto, stawka VAT, należny podatek VAT oraz wartość brutto. Nakłady inwestycyjne należy podać na podstawie najbardziej aktualnych i wiarygodnych danych (np. aktualne kosztorysy) wraz ze wskazaniem ich źródła, z dokładnością co do 1 grosza. W przypadku gdy ceny w ramach określonych nakładów inwestycyjnych mogłyby zostać uznane za kontrowersyjne, należy przedstawić uzasadnienie.

Harmonogram ten musi obejmować wszelkie nakłady związane z realizacją projektu – zarówno wydatki kwalifikowalne jak i nie kwalifikowalne, wskazując jednoznaczną kwotę każdej z kategorii. Wydatki kwalifikowalne należy określić zgodnie ze „Szczegółowym Opisem Priorytetów RPO WSL na lata 2007-2013”, w szczególności, z zał. 2, tj. „Wytycznymi w sprawie kwalifikowalności wydatków w RPO WSL” oraz opracowanymi przez MRR „Krajowymi wytycznymi dotyczącymi kwalifikowalności wydatków w ramach funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności w okresie programowania 2007-2013”.

W przypadku, kiedy projekt dotyczy zarówno działań inwestycyjnych, jak i usługowych, nakłady inwestycyjne muszą zostać zaprezentowane osobno dla obu obszarów. Należy również zaprezentować nakłady łączne na realizację projektu.

13.2. Program sprzedaży. Kalkulacja przychodów ze sprzedaży

W rozdziale tym należy przedstawić zmianę przychodów ze sprzedaży związaną z projektem lub eksploatacją jego produktów w rocznych przedziałach czasowych w okresie analizy – jako różnicę pomiędzy stanem obecnym i projektowanym.

Podstawą szacowania przychodów ze sprzedaży musi być program sprzedaży zawierający określenie prognozowanych ilości sprzedanych produktów/usług (kalkulacja rocznej ilości produktów) oraz ewentualne prognozowane ceny jednostkowe. Przyjęte założenia i ich podstawy muszą być szczegółowo określone i wiarygodne.

Rozdział ten jest ujęty tylko dla projektów, dla których powstałe produkty udostępniane są odpłatnie. Powinien on przedstawiać dane finansowe operatora infrastruktury, któremu infrastruktura zostanie przekazana w zarządzanie. Informacje te będą istotne z punktu widzenia Instytucji Zarządzającej dla projektów generujących znaczne dochody. Wobec tego wnioskodawca zobowiązany będzie do wykazania ewentualnych działań poprzedzających/eliminujących wykazanie tych dochodów (np. poprzez budowę nowych odcinków sieci wcześniej nie wykazywanych w projekcie).

13.2.1. Polityka cenowa

Należy podać opis aktualnej/przyszłej polityki cenowej – wysokość opłat za korzystanie z infrastruktury, sposób ustalania/kalkulacji, ceny zapewniające samofinansowanie i płynność podmiotu zarządzającego/eksploatującego, amortyzację, ewentualne dopłaty samorządu.

Dla okresu prognozowanego należy dokonać dla wariantu bezinwestycyjnego kalkulację opłat za korzystanie z obiektu na podstawie danych historycznych z uwzględnieniem ewentualnych dopłat samorządu. Wariant bezinwestycyjny może również ujmować prognozę zmian parametrów inwestycji np. w wyniku dekapitalizacji majątku. Wtedy inwestycja będzie miała na celu zapobieganie dekapitalizacji.

Należy określić planowaną politykę cenową (po realizacji przedsięwzięcia) - wysokość opłat za korzystanie z obiektu, sposób ich ustalania/kalkulacji; opłaty po realizacji projektu muszą zapewniać samofinansowanie podmiotu zarządzającego/eksploatującego, przy ewentualnych dopłatach samorządu.

Należy zaprezentować różnicę w poziomie opłat wywołaną realizacją przedsięwzięcia – różnicę pomiędzy opłatami skalkulowanymi dla wariantu inwestycyjnego i wariantu bezinwestycyjnego. Dla obu wariantów muszą zostać zachowane jednolite zasady kalkulacji opłat jednostkowych. Ewentualne dopłaty samorządu należy traktować w analizie finansowej jako przychód.

13.2.2. Aktualny i przyszły popyt na usługi

Należy przeprowadzić kalkulację rocznej ilości usług będących przedmiotem uzyskiwania przychodów poprzez przemnożenie ilości sprzedaży i wartości jednostkowych – dla poszczególnych rodzajów usług podlegających sprzedaży – w stanie obecnym i projektowanym. Dane dotyczące ilości sprzedaży muszą być tożsame ze sposobem kalkulacji i wielkościami przyjętymi w rozdziale Analizy specyficzne dla danego sektora.

Analizę przeprowadzamy przy założeniu stałych parametrów.

13.2.3. Plan przychodów

Należy przygotować plan przychodów określony poprzez iloczyn ilości sprzedaży i przyjętych opłat w poszczególnych przedziałach czasowych. Plan ten musi zostać przygotowany dla prognozowanego stanu bezinwestycyjnego oraz stanu projektowanego i różnicy pomiędzy nimi - zmiany przychodów wynikającej z realizacji przedsięwzięcia.

13.3. Kalkulacja kosztów operacyjnych

W rozdziale tym należy zaprezentować zmianę kosztów operacyjnych związaną z projektem lub eksploatacją jego produktów w rocznych przedziałach czasowych w okresie analizy.

Należy dążyć do prezentacji kosztów operacyjnych w ujęciu kosztów rodzajowych.

Przyjęte założenia dotyczące zmiany kosztów i ich podstawy muszą być szczegółowo określone i wiarygodne (należy podać źródła i sposób kalkulacji).

Zmianę kosztów operacyjnych inwestora wywołanych przedsięwzięciem należy przedstawić na podstawie kalkulacji różnicy w kosztach pomiędzy wariantem realizacji przedsięwzięcia a wariantem bazowym. W celu wyznaczenia zmiany kosztów należy określić prognozę kosztów przy założeniu zaniechania inwestycji oraz prognozę kosztów przy założeniu jej realizacji. Różnica w kosztach pomiędzy tymi planami powinna wynikać wyłącznie działań związanych z realizacją inwestycji.

Należy także przedstawić kalkulację planu amortyzacji majątku. Zalecane jest określenie amortyzacji w sposób uproszczony, jako amortyzację liniową przy założeniu tożsamości żywotności ekonomicznej projektu z okresem analizy (5 lat dla projektów polegających na zakupie wyposażenia teleinformatycznego i oprogramowania, 20 lat od zakończenia realizacji projektu dla obiektów kubaturowych i 20 lat dla projektów korzystających z IRU – UWAGA! Analiza finansowa dla tego typu projektów musi obejmować okres 20 lat!).

Przy sporządzaniu dokumentu mogą zostać wykorzystane poniższa tabela:

Zestawienie kosztów związanych z wykorzystywaniem wnioskowanego projektu po jego zakończeniu

PRZYKŁADOWA TABELA

Lp.	Wyszczególnienie	Okres	Cena [zł. brutto]	Ilość	Wartość [zł. brutto]	Miesięcznie [zł. brutto]
1.	Opieka serwisowa					
2.	Opieka informatyczna nad infrastrukturą informatyczną					
3.	Energia					
4.	Dzierżawa łącza					
5.	...					
KOSZTY OPERACYJNE MIESIĘCZNE - RAZEM						

13.4. Rachunek zysków i strat

Należy sporządzić rachunek zysków i strat dla projektu zgodnie z Ustawą o rachunkowości w zakresie jej obowiązywania minimum na poziomie grup głównych dla okresu analizy. W rachunku zysków i strat należy ująć wyłącznie zmianę poszczególnych wielkości wywołaną projektem.

13.5. Rachunek przepływów pieniężnych

Obligatoryjnym elementem tego rozdziału jest rachunek przepływów pieniężnych sporządzony dla projektu zgodnie z definicjami i formatami zawartymi w Ustawie o rachunkowości w zakresie jej obowiązywania, minimum na poziomie grup głównych dla okresu analizy. Przepływy pieniężne powinny zawierać zmiany zapotrzebowania na kapitał obrotowy. W rachunku przepływów pieniężnych dla projektu należy ująć wyłącznie zmianę poszczególnych wielkości wywołaną projektem. W przypadku, gdy środki pieniężne na koniec okresu osiągają w którymkolwiek roku wartości ujemne należy określić źródło pokrycia deficytu.

W przypadku, gdy beneficjentem jest podmiot zobowiązany zgodnie z Ustawą o rachunkowości sporządzać rachunek przepływów pieniężnych, należy w rozdziale tym zamieścić również – poza rachunkiem przepływów pieniężnych z projektu – sumaryczny rachunek pieniężny beneficjenta ujmujący dany projekt i pozostałe działalności. W przypadku, gdy środki pieniężne na koniec okresu osiągają w którymkolwiek roku wartości ujemne należy określić źródło pokrycia deficytu.

Na podstawie tego rozdziału powinna zostać udowodniona trwałość finansowa projektu na etapie realizacji i eksploatacji.

13.6. Określenie luki w finansowaniu

Metoda luki w finansowaniu ma na celu określenie poziomu wydatków kwalifikowanych z jednej strony gwarantując, że projekt będzie miał wystarczające zasoby finansowe na jego realizację, z drugiej zaś pozwala uniknąć przyznania nienależnych korzyści odbiorcy pomocy, czyli finansowania projektu w wysokości wyższej niż jest to konieczne. Zgodnie z art. 55 rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 metoda luki w finansowaniu dotyczy projektów współfinansowanych z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, których całkowity koszt przekracza 1 mln EUR. W celu ustalenia, czy całkowity koszt danego projektu przekracza próg dużego projektu, a tym samym czy dany projekt jest dużym projektem w rozumieniu art. 39 rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006, należy zastosować kurs wymiany EUR/PLN, stanowiący średnią miesięcznych obrachunkowych kursów stosowanych przez Komisję Europejską z ostatnich sześciu miesięcy poprzedzających miesiąc złożenia wniosku o dofinansowanie.

Określenie luki w finansowaniu nie jest wymagane dla projektów:

- których całkowity koszt wynosi nie więcej niż 1 mln EUR;
- podlegających zasadom pomocy publicznej;
- które nie generują dochodu zgodnie z art. 55 Rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 (np. drogi za korzystanie z których nie trzeba płacić);

- których zdyskontowane przychody w rozumieniu art. 55 rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 przewyższają zdyskontowane koszty operacyjne.

Dla projektów generujących dochody (w myśl art. 55 rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006) w celu obliczenia maksymalnej kwoty dotacji z UE należy odnieść się do określonych przepływów pieniężnych oraz uwzględnić wartość rezydualną. Na potrzeby analizy luki w finansowaniu należy brać pod uwagę wyłącznie kategorie przychodów określone w art. 55 Rozporządzenia. Pozostałe kategorie wpływów powinny zostać natomiast uwzględnione w analizie rentowności projektu.

Wartość rezydualną należy określić jako wartość bieżącą netto majątku w ostatnim roku odniesienia przyjętym do analizy, obliczaną jako wartość bieżącą przewidywanych przepływów pieniężnych netto w tych latach gospodarczego życia projektu, które wykraczają poza okres analizy.

Wartość rezydualna nie powinna być niższa od wartości netto aktywów projektu i związanych z nim inwestycji odtworzeniowych na koniec ostatniego roku okresu odniesienia przyjętego do analizy i obliczana jest jako bieżąca wartość wszystkich dochodów netto, jakie projekt wygeneruje po zakończeniu przyjętego okresu odniesienia.

Jeżeli zdyskontowany dochód netto (DNR) jest mniejszy bądź równy zero, dalsze wyliczenia dotyczące luki w finansowaniu nie są wymagane. Wnioskodawca może ubiegać się o maksymalny poziom dofinansowania właściwy dla danej osi priorytetowej.

Algorytm obliczania luki w finansowaniu:

Krok 1 – Określenie wskaźnika luki finansowej (R)

$$R = \text{MaxEE} / \text{DIC}$$

Gdzie:

MaxEE to maksymalny wydatek kwalifikowalny = DIC – DNR;

DIC to zdyskontowany koszt inwestycji;

DNR to zdyskontowany przychód netto (dochód) = zdyskontowane przychody – zdyskontowane koszty operacyjne + zdyskontowana wartość rezydualna.

Krok 2 – Określenie „kwoty decyzji”

$$DA = EC * R$$

gdzie:

EC to koszty kwalifikowalne (zsumowane, niezdykontowane)

Krok 3 – Określenie maksymalnej dotacji z UE

$$\text{Dotacja UE} = DA * \text{MaxCRpa}$$

gdzie:

MaxCRpa to maksymalna wielkość współfinansowania określana dla osi priorytetowej.

13.7 Źródła finansowania projektu

Należy określić źródła finansowania kosztów całkowitych (kwalifikowalnych i niekwalifikowalnych projektu), przy uwzględnieniu następujących założeń:

- dla projektów podlegających zasadom pomocy publicznej maksymalny poziom dotacji EFRR obniżony zostanie zgodnie z właściwym rozporządzeniem ;
- dla projektów, których całkowity koszt wynosi nie więcej niż 1 mln EUR, które nie generują dochodu lub których dochody nie pokrywają w pełni kosztów operacyjnych maksymalny poziom dotacji EFRR jest tożsamy z maksymalnym poziomem dofinansowania określonym w RPO WSL dla danej osi priorytetowej lub zgodnie z ogłoszeniem o konkursie;
- dla pozostałych projektów maksymalny poziom dofinansowania zostaje określony z zastosowaniem metody luki w finansowaniu;
- różnica pomiędzy kosztami kwalifikowalnymi i poziomem dotacji musi zostać pokryta ze środków własnych beneficjenta lub innych źródeł; należy jednoznacznie wskazać zabezpieczenie środków na pokrycie tej różnicy, co powinno być odzwierciedlone w dokumentacji załączonej do Wniosku, a potwierdzającej zabezpieczenie wkładu własnego;
- koszty niekwalifikowalne muszą zostać pokryte w całości ze środków własnych beneficjenta lub innych źródeł; należy jednoznacznie wskazać zabezpieczenie środków na pokrycie kosztów niekwalifikowalnych projektu.

13.8. Wskaźniki rentowności

W rozdziale tym należy określić podstawowe wskaźniki rentowności projektu:

- w wariantcie bez i z dotacją: FRR/C i FNPV/C;
- w wariantcie z dotacją: FRR/K i FNPV/K.

Określenie tych wskaźników ma na celu wskazanie, iż dotacja została odpowiednio oszacowana i nie przynosi nadmiernych korzyści beneficjentowi projektu.

Jakość finansowa projektu jest zatem oceniana poprzez jego finansową stopę zwrotu (FRR), która jest stopą zwrotu, przy której zaktualizowana wartość netto (NPV) wynosi zero. FRR może być obliczana z perspektywy całości inwestycji, bez względu na źródła finansowania, jak i z perspektywy podmiotu odpowiedzialnego za jego realizację. W pierwszym przypadku FRR jest określana jako FRR/C i mierzy zdolność projektu do generowania środków zapewniających odpowiedni zwrot wszystkim źródłom

finansowania (tzn. własnym i obcym). FRR/C jest obliczana na podstawie prognozy przepływów pieniężnych odpowiadającej okresowi analizy, obejmującej jako wypływy – nakłady inwestycyjne, ewentualne nakłady odtworzeniowe, koszty operacyjne oraz jako wpływy - przychody generowany przez projekt i wartość rezydualną projektu.

W drugim przypadku FRR jest określana jako FRR/K i mierzy zdolność projektu do zapewnienia odpowiedniego zwrotu kapitału zainwestowanego przez beneficjenta. FRR/K jest obliczana na podstawie tej samej prognozy przepływów pieniężnych co FRR/C, z dodaniem wypłaconej pożyczki/kredytu jako wpływu oraz opłat za obsługę zadłużenia jako wpływów.

FRR/C musi być obliczone w wariantach z oraz bez dotacji UE, a dotacje muszą być traktowane jako wpływy. Co do zasady dotacje są uzasadnione wtedy, gdy sprawiają, że projekt jest uzasadniony ekonomicznie lecz nieopłacalny finansowo (tzn. ma niski lub ujemny FRR/C przed udzieleniem dotacji), uzyskując FRR/C z uwzględnieniem dotacji bliską zero.

W celu uniknięcia osiągania nadmiernego zwrotu przez beneficjanta FRR/K z uwzględnieniem dotacji nie powinno przekraczać nigdy przyjętej stopy dyskontowej.

14. Analiza ekonomiczna

Analiza ekonomiczna ma na celu przedstawianie wydajności/sprawności przyjętych rozwiązań – dokonanie oceny wkładu projektu we wzrost ekonomicznego dobrobytu regionu lub kraju. Jest ona wykonywana z punktu widzenia społeczności jako całości.

Do przeprowadzenia analizy ekonomicznej można wykorzystać cztery podstawowe metody:

- Analiza efektywności kosztowej;
- Analiza kosztów i korzyści (CBA Cost – Benefit Analysis);
- Analiza metodą uproszczoną;
- Analiza wielokryterialna.

Analiza efektywności kosztowej musi zostać określona dla wszystkich analizowanych projektów.

Analiza kosztów i korzyści jest obligatoryjna (zgodnie z art. 40 Rozporządzenia 1083/2006) dla „dużych projektów”. W celu sporządzenia analizy kosztów i korzyści należy przyjąć społeczną stopę dyskontową na poziomie 5,5%.

Dla projektów z zakresu infrastruktury społeczeństwa informacyjnego należy zastosować analizę uproszczoną. Analiza wielokryterialna może zostać przedstawiona jako dodatkowa.

14.1 Analiza efektywności kosztowej

Analiza efektywności kosztowej musi zostać przeprowadzona dla wszystkich projektów. Polega ona na określeniu wskaźnika efektywności kosztowej, odnoszącego średnioroczną miarę rezultatu do średniorocznego kosztu. Wskaźnik ten pozwala na zachowanie porównywalności projektów i wybór najtańszych dla społeczeństwa opcji realizacji założonych celów.

Dla projektów z zakresu infrastruktury społeczeństwa informacyjnego wskaźnik efektywności kosztowej należy określić według poniższego wzoru:

Wskaźnik efektywności kosztowej = Średnioroczna miara rezultatu/Średnioroczny koszt

Gdzie:

Średnioroczna miara rezultatu – osiąganego po realizacji całego przedsięwzięcia zostanie określona jako:

Miara rezultatu = łączna planowana ilość użytkowników *n + liczba nowych użytkowników *m

gdzie:

n, m – wagi, propozycja wartości n = 0,7; m = 0,3

Liczba nowych użytkowników oznacza wzrost ilości użytkowników wywołany oddziaływaniem inwestycji (zgodnie z wartościami określonymi w rozdziale analizy specyficzne).

Liczba dotychczasowych użytkowników powinna zostać oszacowana na podstawie ostatniego pełnego roku przed rozpoczęciem inwestycji, a liczbę nowych należy obliczyć jako średnią z pięciu lat po zakończeniu projektu.

Średnioroczny koszt – obejmuje roczne koszty operacyjne (eksploatacyjne) po realizacji projektu (wraz z amortyzacją).

Roczne koszty operacyjne (eksploatacyjne) – koszty generowane w wyniku realizacji projektu w okresie rocznym. Jest to więc zmiana kosztów wywołana realizacją projektu, wraz z amortyzacją (zmiana w roku następnym po realizacji projektu). Amortyzacja stanowi odzwierciedlenie nakładów inwestycyjnych. Koszt średnioroczny stanowi iloraz sumy kosztów rocznych w okresie analizy i okresu analizy.

14.2 Analiza kosztów i korzyści

Podstawą do przeprowadzenia analizy ekonomicznej metodą kosztów i korzyści są przepływy środków pieniężnych określone w analizie finansowej. Przy określaniu

ekonomicznych wskaźników efektywności należy jednak dokonać niezbędnych korekt dotyczących:

- a) efektów fiskalnych (transferów);
- b) efektów zewnętrznych;
- c) przekształceń z cen rynkowych na ceny rozrachunkowe.

Korekty fiskalne polegają na skorygowaniu następujących pozycji:

- a) odliczeniu podatków pośrednich od cen nakładów i produktów (np. podatku VAT, który w analizie finansowej jest uwzględniany w cenach, pod warunkiem, że nie podlega zwrotowi);
- b) odliczeniu subwencji i wpłat, mających charakter wyłącznie przekazu pieniężnego – tzw. "czyste" płatności transferowe na rzecz osób fizycznych (np. płatności z tytułu ubezpieczeń społecznych);
- c) doliczeniu do cen nakładów objętych analizą podatków bezpośrednich;
- d) uwzględnieniu w cenie tych konkretnych podatków pośrednich / subwencji / dotacji, które mają za zadanie zmienić efekty zewnętrzne. Jednakże należy pamiętać, aby w trakcie analizy nie liczyć ich podwójnie (przykładowo jako podatek włączony do danej ceny oraz jako szacunkowy zewnętrzny koszt środowiskowy).

Korekty zewnętrzne dotyczące efektów zewnętrznych mają na celu ustalenie wartości negatywnych i pozytywnych skutków projektu (odpowiednio kosztów i korzyści zewnętrznych). Ponieważ efekty zewnętrzne, z samej definicji, następują bez pieniężnego przepływu, nie są one uwzględnione w analizie finansowej, w związku z czym muszą zostać oszacowane i wycenione. W przypadku, gdy wyrażenie ich za pomocą wartości pieniężnych jest niemożliwe, należy skwantyfikować je w kategoriach materialnych w celu dokonania oceny jakościowej. Należy wówczas wyraźnie zaznaczyć, że nie zostały one ujęte przy obliczaniu wskaźników analizy ekonomicznej.

Przekształcenie z cen rynkowych w ceny rozrachunkowe (ukryte – ang. shadow prices) ma na celu uwzględnienie czynników mogących oderwać ceny od równowagi konkurencyjnej (tj. skutecznego rynku), takich jak: niedoskonałości rynku, monopole, bariery handlowe, regulacje w zakresie prawa pracy, niepełna informacja, itp. W tego typu przypadkach obserwowane ceny rynkowe (tj. finansowe) powinny zostać przeliczone za pomocą współczynników przeliczeniowych, tzw. czynników konwersji na ceny rozrachunkowe tak, aby nie miały charakteru mylącego i odzwierciedlały koszt alternatywny wkładu w projekt oraz gotowość klienta do zapłaty za produkt końcowy.

Do oszacowania kosztów i korzyści ekonomicznych stosowana jest podobnie jak w analizie finansowej metodologia DCF.

W celu dokonania oceny ekonomicznej projektu należy posłużyć się następującymi ekonomicznymi wskaźnikami efektywności:

- ekonomiczną wartością bieżącą netto (ENPV), która powinna być większa od zera;
- ekonomiczną stopą zwrotu (ERR), która powinna przewyższać przyjętą stopę dyskontową;
- relacją korzyści do kosztów (B/C), która powinna być wyższa od jedności.

14.3 Analiza metodą uproszczoną

Analiza metodą uproszczoną jest stosowana wyłącznie dla projektów nie będących „dużymi projektami” i polega na przeprowadzeniu analizy jakościowej i ilościowej. Beneficjent powinien wymienić i opisać szczegółowo wszystkie istotne środowiskowe, ekonomiczne i społeczne skutki projektu i ująć je ilościowo.

14.4 Analiza wielokryterialna

Analiza wielokryterialna stosowana jest jako metoda analizy ekonomicznej i stanowi uzupełnienie pozostałych analiz, w szczególność analizy kosztów i korzyści. Dla projektów z zakresu budowy infrastruktury społeczeństwa informacyjnego stanowi metodę nie obowiązkową (w przypadku możliwości identyfikacji czynników zaleca się jej wykonanie).

W analizie tej należy ująć wszystkie czynniki społeczno-gospodarcze, których nie da się włączyć do analizy finansowej oraz podstawowych analiz ekonomicznych, a które mają znacznie dla projektu i otoczenia.

Dla wszystkich zidentyfikowanych czynników należy przypisać wartości punktowe według przyjętej skali, a następnie nadać im wagi odzwierciedlające znaczenie dla społeczeństwa. Następnym krokiem jest określenie wpływu poszczególnych czynników poprzez iloczyn wartości i wag. Suma wpływu poszczególnych czynników określa wpływ projektu na otoczenie społeczno – gospodarcze.

15. Analiza wrażliwości i ryzyka

Analiza wrażliwości powinna zostać opracowana dla wszystkich projektów (niezależnie od tego czy jest to tzw. „duży projekt”), dla których jest wymagana w wytycznych szczegółowych. Analiza ryzyka jest natomiast obligatoryjna tylko dla tzw. „dużych projektów” - na podstawie art. 40 lit. e Rozporządzenia 1083/2006. Przeprowadzenie oceny wrażliwości i ryzyka ma na celu oszacowanie trwałości finansowej inwestycji finansowanej z dotacji. Powinna ona zatem wykazać, czy określone czynniki ryzyka nie spowodują utraty płynności finansowej. Ocena wrażliwości i ryzyka wymaga dokonania dwóch głównych kroków:

- analizy wrażliwości poprzez wskazanie zmiennych krytycznych projektu i określenie wpływu procentowej zmiany zmiennej na wskaźniki efektywności projektu;
- analizy ryzyka poprzez określenie rozkładu prawdopodobieństwa finansowych i ekonomicznych wskaźników efektywności projektu.

Analiza ryzyka w pełnym zakresie powinna zostać przeprowadzona pod warunkiem, że istnieje możliwość sformułowania prawidłowych wniosków co do rozkładu prawdopodobieństwa krytycznych zmiennych. W przypadku, gdy nie jest to możliwe, wnioskodawca powinien sporządzić przynajmniej jakościową ocenę ryzyka.

15.1 Analiza wrażliwości

Analiza wrażliwości powinna zostać opracowana dla wszystkich projektów z zakresu budowy infrastruktury społeczeństwa informacyjnego. Przeprowadzenie oceny wrażliwości ma na celu oszacowanie trwałości finansowej inwestycji finansowanej z dotacji. Analiza wrażliwości określana jest poprzez wskazanie zmiennych krytycznych projektu i określenie wpływu procentowej zmiany zmiennej na wskaźniki efektywności projektu.

Analiza wrażliwości ma na celu wskazanie jak zmiany w wartościach krytycznych zmiennych projektu wpłyną na wyniki analiz przeprowadzonych dla projektu, a w szczególności na wartość wskaźników efektywności finansowej projektu. Analizy wrażliwości dokonuje się poprzez identyfikację zmiennych krytycznych w drodze zmiany pojedynczych zmiennych o określoną procentowo wartość i obserwowanie występujących w rezultacie wahań w finansowych i ekonomicznych wskaźnikach efektywności. Jednorazowo zmianie poddawana być powinna tylko jedna zmienna, podczas gdy inne parametry powinny pozostać niezmienione. Według Metodologii CBA, za krytyczne uznaje się te zmienne, w przypadku których zmiana ich wartości o +/- 1 % powoduje odpowiednią zmianę wartości bazowej NPV o +/- 5 %. Możliwe jest jednak przyjęcie innych kryteriów wyznaczenia zmiennych krytycznych. W ramach analizy wrażliwości można również dokonać obliczenia wartości progowych zmiennych w celu określenia, jaka zmiana procentowa w zmiennych zrównałaby NPV (ekonomiczną lub finansową) z zerem.

15.2 Analiza ryzyka

Analiza ryzyka polega na przypisaniu krytycznym zmiennym zidentyfikowanym na etapie analizy wrażliwości właściwego rozkładu prawdopodobieństwa i oszacowaniu rozkładu prawdopodobieństwa finansowych i ekonomicznych wskaźników efektywności projektu. Należy zaznaczyć, że w niektórych przypadkach (np. brak historycznych danych na temat podobnych projektów) sformułowanie prawidłowych wniosków co do rozkładu prawdopodobieństwa krytycznych zmiennych może się okazać dość trudne. W takich przypadkach należy sporządzić przynajmniej jakościową ocenę ryzyka, aby podeprzeć

wyniki analizy wrażliwości. W przypadku braku możliwości przeprowadzenia pełnej analizy ryzyka, można ją ograniczyć do jakościowej oceny ryzyka, poprzez dokonanie opisowej oceny prawdopodobieństwa materializacji danego ryzyka, przypisując każdej wartości krytycznych zmiennych jedną z trzech kategorii prawdopodobieństwa: niskie, średnie, wysokie. Dodatkowo należy opisać, w jakich okolicznościach prawdopodobieństwa przyporządkowane poszczególnym zmiennym mogą się zmienić. Analiza ryzyka powinna być przeprowadzona dla dwóch scenariuszy makroekonomicznych: podstawowego i pesymistycznego.

16. Analiza oddziaływania na środowisko

Dla projektów dotyczących budowy infrastruktury społeczeństwa informacyjnego, których zakres wymaga polskim prawem wykonania oceny oddziaływania na środowisko, należy w rozdziale tym przedstawić streszczenie tego dokumentu.

Dla projektów, dla których zakres nie wymaga polskim prawem wykonania oceny oddziaływania na środowisko należy sporządzić analizę w aspekcie oddziaływania na poszczególne elementy środowiska naturalnego.

W każdym przypadku należy określić wpływ realizowanej inwestycji na obszary „NATURA 2000”. Istotne treści powinny zawierać informacje na temat sąsiadujących obszarów „Natura 2000”, odległości od nich, występującej tam flory i fauny. Zadaniem wnioskodawcy jest również precyzyjne określenie metod realizacji przedsięwzięcia, które będzie lub nie wpływać na te obszary.

17. Załączniki

1. Tabele wynikowe z analizy finansowej.
2. Matryca logiczna.
3. Karta sprawdzająca dopuszczalność pomocy publicznej w projektach - TEST POMOCY PUBLICZNEJ.
4. Protokół z przeprowadzonych konsultacji społecznych
5. Protokół z przeprowadzonych konsultacji z operatorami telekomunikacyjnymi